

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Antonii Svcqvet E Societate Iesv Via Vitæ Æternæ

Sucquet, Antoine

Antverpiae, 1630

Cap. 26. de præparatione ad morte[m]

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54856](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54856)

tuum libro profectus est D. Rodericus Episcopus Zamoren-
sis in speculo humanæ vitæ.

Tertia; Conare diligentissimè perfectionem in tuo statu
consequi, quæ est in perfectâ charitate, neque amulaberis fa-
cile alienum institutum.

Quarta, Propone tibi exemplar præcipui alicujus, ac sancti
viri, qui in statu tuo viam ad æternitatem decurrerit, & cum
imitare, omnesque similes in patronos adscisce, Angelumque
custodem imprimis cole ducem viæ ac vitæ tuæ.

JACVLATORIÆ.

Paratum cor meum Deus, paratum cor meum, cantabo & psallam Psalm. 107.
tibi gloria mea.

Vi jumentum factus sum apud te, & ego semper tecum. Psalm. 72.

Tuus sum ego, saluum me fac, quoniam justificationes tuas exquisi- Psal. 118.
siui.

CAPVT XXVI.

Meditatio de præparatione ad mortem.

CONsidera, quòd hujus scientiæ & vitæ nostræ ultimus actus
sit mors: Itaque ut felix & ordinata tibi sit, vide quomodo
hactenus ad eam omnia direxeris, & diriges posthac cogitatio-
nes omnes atque actiones, diesque illius. Non potest enim ma-
le mori, qui bene vixerit: bene autem & feliciter vivet, qui-
cunq; bene mori didicerit: bene autem mori nouerit, qui in
omni vitâ mortis memor fuerit, & ad eam se comparauerit.
Cum igitur omnis scientia atque doctrina; omnis exercitatio,
& dies, & horæ omnes eò referantur, ut novissima beata sit; de
illa etiam tanquam triumphali, tanquam æternâ, tanquam co-
lumine, & termino peregrinationis nostræ, à quâ felicitas re-
rum omnium & æternitatis pendeat, differendum est. Vide, &
mi frater, quanta cura hujus tibi esse debeat.

Considera Secundò, quoties te ejus meminisse oporteat, &
attende ut Ecclesia initio quadragesimæ moneat. Deinde quo-
modo omnis ortus Solis, & occasus id præstent; & rerum hu-
manarum, herbarum, fructuum, &c. Tertio, quomodo Sancti
hujus rei magnam curam habuerint, adeò ut D. Damascenus
dicat eà de causâ (non solum ob cultum religiosum) ossa San-
ctorum solita circumferri. Tu itaque imitare, dom. signum
antè te statue, vel etiâ tibi vivo, ut S. Ioannes Eleëmofynarius;

Z z z

ut viri

vt viri principes, in templo sepulcrum erige, illudque crebra
adi, & considera; aut denique in cœmiterio, aut templo quasi
designa in omni loco, in quo te habitare continget. Etenim
hæc habitatio & domus erit usque ad iudicii diem. Novi virum
militarem, qui famulum ad hoc habet cõductum, ut quotidie
mortis se memorem reddat. Tu etiam aliquod habeas memo-
riale in oratorio catalogum demortuorum amicorum. Item
annorum & mensium vitæ tuæ tabulam, quoties mensis tran-
sierit, seu notam figuræ mortis transferendo: omni enim die &
hora tibi impendit & insidiatur. In Claravalle esse fertur sem-
per sepulcrum apertum primo morituro, quod memoriæ mortis
causâ quotidie visitant Religiosi. In alio Ordine singuli habent
in cubiculo sarcophagum. In alio salutare se invicem soliti erant,
hoc pacto: *Frater debemus mori*; respondebat alter, *nescimus quæn-
do*. Vides quâ fuerit cordi viris sanctis mortis perpetuæ recor-
datio, & quâ tibi esse debeat. *Aspira*, ut sup. 8. *Haccine firmâ, &c.*

Considera rationem tibi reddendam post mortem & accipi-
entem aleam, ideoque quotidie aliquam ex notis prædestinatio-
nis acq uirere stude, maxime illâ misericordiæ erga proximum:
quia quâ mensurâ mensi fuerimus, eadem remetietur nobis: &
beati misericordes, quoniam ipsi misericordiam cõsequuntur.
De ea, prima quæstio in iudicio instituetur. *O Pater misericor-
dissime*, ut infr. Meditari autem de singulis potes hoc pacto:
Primò considera, an habeas eam, & quid impediatur; Secundò,
qualiter beatus aliquis se per eam, securum reddiderit; Ter-
tiò, quo pacto ad eam deinceps incumbes.

Praxis.
Luca 12.
Elemosyna
commendata & dili-
gentia.

Exemplum
terribile.

Consuetudo
prava.

Primò; Cum peregrinus sis super terram, transmittas opes
hic perituras in patriam. sit tibi thesaurus tuus, ubi fur nõ ap-
propiat, neque tinea corrumpit. imò habe arculam in quam
conijcias eleëmofynas dierum: ut nulla dies abeat quin linea
ducta superfit, quin tuum in cælis thesaurum virtutibus adau-
geas: has autem potissimum exerce, quæ in morte sunt neces-
sariæ; Primò, fidei; Secundò spei, Tertiò charitatis; Quartò,
contritionis, patientiæ & mortificationis actus: quia impatien-
tiâ infirmi plurimi tentantur. quæso autem te, ut habitus pravo
bonis evincas, discas tentationibus resistere, ne, cū defecerint
vires, superent te, & in portu facias naufragium. Sic nõ ita pri-
dem, quidã ritè confessus, supremâ nocte, respirare à morbo
cœpit, & suspirare cõsuetudine pravâ retractus, velut servus è
fuga, ad præterita flagitia. mox oppressus fuit: postridie, qui
confessionem exceperat, mortuum audiens, ad sacrificium pro
eo offerendum consurgit, sed ad pedem altaris adstitit umbra,
& vetuit, damnationem suam, & causam illius, inveteratam
peccandi consuetudinem denuntiavit. Quar-

Quartò, negotia ita suscipe, ut brevi moriturus. Itaq; ea gere, Epictetus ait, quemadmodum in navigatione, subducto navigio, si aquarum exieris, obiter fortassis etiam cochleolam colliges, aut bulbum: animo autem in navigium intento esse oportet, ac continenter sollicito ne gubernator vocet: ac tum illa omnia relinquere, ut ne vinctus, tanquam oves, in navim conjiciaris. ita in vita, si tibi vice cochleæ, aut bulbi, detur uxorcule & puer: nihil impediet, ac si gubernatori vocarit, curres ad navem, relictis illis omnibus, neq; respicies. Quòd si senex es, cave unquam à nave recedas longius, ne, quando vocatus, deficias.

Quintò, quotidie cubitum iturus, quasi ad mortem te para; & cogita, an verè ad eam sis paratus, qualiter te in ea vixisse optabis. Quis enim scit, non solùm quid ventura dies, sed nox pariat? O quàm horrèdum est cogitare, subitò dormientem oppressum catharro, incidere in manus Dei viventis, à somno ad judicium, ad supplicium, ad mortem trahi sempiternam! O quomodo fieri potest, bone IESU, ut quis credat mille pericula sibi & suis ab hoste, qui in portis sit, imminere famæ, vitæ, bonorum omnium & ne semel de eo libeat cogitare! Quotidie manè:

Omnem crede diem tibi diluxisse supremum.

Quotidie lege preces aliquas, Litanias v.g. B. Virginis, pro felici morte, & sanctos Patronos cole.

Sextò, observa diligenter, ut assuescas ad omnia subita, eespitationes, lapsus, fragores, excitare actus contritionis, fidei, spei, charitatis, verbo uno, v.g. *do, credo, spero, diligo &c.* sic enim tales affectus quos ex consuetudine pià didicisti, dilatare poteris, & quasi in actu oculi eosdem repræsentare. Sic novi Religiosum, qui dicebat se, nominando *Iesus*, vel *Maria*, ad singulas litteras, actus nobilissimos virtutum exercere solitum. Vtinam hoc pacto milites instructi forent, & in omnibus periculis, timoris Domini clypeo essent recti! anè sic instrui omnino eos oporteret, & quidem diligentissimè, ut crebrò contritionem & intentionem rectam, adversus subitos mortis casus innovarent.

Septimò, singulis saltè annis bis ita te dispone, quasi moriendum tibi foret, ad honorem mortis Christi IESU, & ut à subitanea morte libereris. Suadet quidem Thomas à Kempis, ut ad singula solènia festa id fiat: & sanè utiliter. Imò, & singulis saltem mensibus id còduceret, atque ita animum colligere & renovare, rationes secum subducere: sed solemnius bis per annum, id fieri expediet, quasi dictum tibi à Propheta esset. *Dispone domui tue, quia morieris, & non vives.* Ad hoc videtur accommodus dies Veneris sanctus, ut cum Christo moriamur: dies item omnium Sanctorum & animarum, ob ritus Ecclesiæ tum usurpati

Z z z x solitos

Epist. En-
chir. cap. 12.
Negotia uti
gerenda.

Vesperis mor-
tis memoria
est innovan-
da.

Nota.

Assuesce ad
actum con-
tritionis.

Nota.

Milites ut
instruendi;

Renovatio
sui & mor-
tis memo-
ria
in signis.

Isaia 22.

Die Veneris
sancto quid
faciamus.

*Debita sol-
venda, dan-
da eleemo-
syna.*

Nota.

Rom. 6.

*Crebro de
die & actu
mortis deli-
berandum.*

Nota.

*Quid in
subita morte
facto opus.*

solitos, atque his ita dispones, ut si verè moriturus esses, & confessionem etiam generalem, si videtur, à posteriore facies, eaque diligentia & cura, ac si postrema futura esset. Atque ita etiam die Iovis sancto, & die omnium Sanctorum SS. Eucharistiã reficies, die autem Iovis sancto ac Veneris ad sepulcrũ Domini, vel ad sepulcra majorum, in die animarum, si sint eo loco, si non, ad aliorum, repræsentata tibi mortem tuam, angustias & exequias. Eleemosynas pro statu largire, & quæcunque alteri debes, restitue: aut si res non ferat, jam saltem scripto annota. Denique, tamquam si valedicendum omnibus creaturis foret, talem animum induc, & nova desideria divinæ bonitati serviendi. Neque hoc tantum, sed quoad potes, habe omnia disposita, testamentum, &c. O quàm salutare, cū mors incerta sit, & omni loco nos expectet, velut certã die venturam opperiri, & omnibus locis & horis eandem expectare! Cū autem dies Veneris sanctus, devotioni maximè sit accommodatus, tum majori cum affectu, tempore longiore, impende te pietatis studio, & accende te ad amorem Domini; & scripta recens proposita, aut recognita, iterum die Paschæ relege. Si die uno atque altero posses in secessu, aut domi tibi vacare, aut in domo aliquã Religiosã; utiliùs longè foret, ut sic cum Christo moreris ac resurges. si enim complantati facti simus similitudini mortis ejus, participes erimus resurrectionis illius.

Octavo. cogita sapè, saltem quot hebdomadis semel, quomodo diem mortis & agoniam illam peragere velis. Si enim ad nuptiarum diem, aut triumphalem te comparares, adverte, iudicii subeundi hunc esse, illumque, qui aut te in æternum beatum, aut infelicem faciet; quo ad nuptias Agni, aut ad carcerem inferni perpetuum, eundem; quo in triumphum, aut ad supplicium, ducendus sis: denique diem, qui de omnibus iudicat, propter quem sunt omnes dies, anni, lustra, & universa vita & actiones nostræ. Idcirco, de præparatione proxima ad eam pauca habe.

Cū subito aliqui moriuntur, suadeo vehementer, ut statim actum cõtritionis, fidei, spei & amoris excitent; & si ex vulnere, condonent adversario. Vocent statim confessarium, dicendo, se vehementer dolere, & petere confessionem, ut sic absolvi possint, etiamsi postea loqui nequeant: sicut etiam cū ceperunt graviora scilicet confiteri, & periculum esse apparet, statim absolutio danda est, ne præoccupet mors; si spatium detur, perficienda erit confessio. In communi periculo belli, naufragii, ruinæ, simul confiteri clarè aliquod peccatum, v.g. mendacii possunt, & simul absolvi.

Propin.

Propinqua preparatio ista esse poterit.

Cum primùm in morbum incideris, recordare eum accipere de manu Domini, & gratias age; immò offer te ad majora, & in manus ejus te projice. Neque fiduciam in medico colloca, sed in Deo: vocari tamen is debet; sed primo animi, idest, confessarius. si quod periculum saltem simul vocentur; & medicum roga, ut liberrimè periculum indicet liberè te curet: nam Deo grata ista resignatio. Utinam medici se discipulos Christi ostēderent, & eundem finem se cum illo habere, qui solet per corporis morbos animam per sanare! utinam tempestivè semper etsi periculum nullum sit, monerent de anima curanda! tunc enim ex consuetudine pia non terrent unquam infirmos. Stupenda verò res; agitur de aternà vità, & momentaneà; pro, hac omnia, & ardentè; pro illà sæpè vix aliquid, & cum morà, libet adhibere. Neque refert, an periculum sit: cū enim incerta sint omnia, non deest unquam. Saltem placandus Deus, qui sæpè iratus morbos infligit, nec sanat nisi animà per sanatà. Præterea curandum est ut simus in statu gratiæ, ut mereri per ea, quæ patimur, possimus.

Morbum à manu Dei accipe.

Medicorum munus.

Nota, medicæ.

Reconcilia te Deo ut mereri possis.

Oratiuncula brevis.

In manibus tuis sortes meæ: sive vivimus sive morimur, tui, bonè IESV, sumus. Fiat voluntas tua Sana me, Domine, & sanabor; sal. ii. Rom. 14. me fac & salvus ero. Tu enim mortificas & vivificas, non medicorum opera; tu deducis ad inferos, & reducis. Matth. 6. Jerem. 17.

O Pater æternæ, tuum hoc est donum, & tua voluntas sancta, beneplacens, & perfecta. Benedico te, & me resigno ad omnia quæ tibi, ô Sapiencia æternæ, placuerint in tempore, & in æternitate, Vcl die cum sancto Andrea. 1. Reg. 2.

O bona crux, quæ decorem ex membris Domini suscepisti, diu desiderata sollicitè amata, sine intermissione quaesita, & aliquando cupienti animo preparata, accipe me ab hominibus, & redde me magistro meo: ut per te me recipiat, qui per te me redemit. Vcl: Psalm. 56.

Paratum cor meum Deus, paratum cor meum. ego servus tuus, & filius ancilla tuæ; ego lutum, tu figulus; fac de me vas in honorem, ad gloriam nominis tui; ure seca, sed parcas in æternum. Psalm. 115.

O Pater, ô medice anima meæ, tu nosti quid expediat omnia in vero iudicio fecisti, ex amore summo, & sapientiâ æternâ; tu, quæ o mecum sis in tribulatione ut in patientia possideam animam meam: si de manu tua bona suscepimus mala quare nos sustineamus momento uno pro gloria æternâ? Si oportuit te pati, & ita intrare in gloriam tuam, nonne & me sine murmure & querelâ oportet? cum tot peccatis

tis meis infernum promeritus sum, cum tanta mihi paraveris; cum amore mei, o immensa bonitas & infinita charitas, dignatus sis mori!

Patientia sit Caveat æger ne queratur apud invipientes, sed obedientiæ erga medicum, & eis qui curam sui gerunt, patientiæ & humilitatis exempla relinquat, quibus animos ad imitationem invitet, ac cum Tobia dicat, *Ipse castigat nos propter iniquitates nostras; & ipse salvabit nos propter misericordias suas*, si occurrat quod solitis exercitiis vacare non possit, hunc versiculum ruminet; **Psalm. 15.** *Deus bonorum nostrorum non eget, ac gratus illi nos facere voluntatem suam patiendò quam nostram operando.*

Confessio est Secundò, diligens sit in confessione faciendâ, & excitanda frequentanda, contritione, (sapè enim peccata nostra morbus expiat) & Indulgentias quas potest, promereatur. Molestias medicorum & medicinæ suscipiat cum humilitate, ac toleret: si vena secunda,

Fidendum de sanguinis Christi effusione cogitet, & totum sese offerat illi: si medicina sumenda, & adsit Sacerdos, eam benedicti petat. si non, ipse cruce signet, & non tam in medicina, quam Dei auxilio confidat; ne arguatur ut Aza, de quo Scriptura ait: *Nec in*

2. Paral. 16. *infirmirate suâ quasi vit Dominum, sed magis in medicorum arte confisus est.* Et Sapientia idem monet dicens, *Neque herba, neque malagma sanavit eos, sed tuus Domine sermo, qui sanat omnia*, itaque jaculatoriâ tali uti potest. *sana me Domine, & sanabor; saluum me fac, & salvus ero, quoniam laus mea tu es.*

Sapient. 16. *que jaculatoriâ tali uti potest. sana me Domine, & sanabor; saluum me fac, & salvus ero, quoniam laus mea tu es.*

Jerem. 17. *salvum me fac, & salvus ero, quoniam laus mea tu es.* Tertio, cum visitatur ab amicis, ostendat se morbum de manu Dei accipere, querimonis absterneat, ut dixi. petat moriturus ab iis pro se opera aliqua satisfactoria, & maximè communionem & confessionem.

Examinanda Quarto, examen conscientie potest bis in die facere, aut in horas singulas, si assuevit, imò etiam tum assuescere & in brevi explere tempora multa. Magnum ex hoc accipiet corporis animæque solatium.

Legi sibi Quintò, quotidie antè & post meridiè, humiliter stato tempore legi sibi aliquid petat à Domestico, ex vitis Patrù, ex Thoma à Kempis; vitis Sanctorum, de exercitiis eorum in morte & fortitudine, quæ prosequitur P. Busæus tit. de statu morientiu: vel ex P. Aria, de tribulatione, de Passione Domini, maximè è S. Bernardo: vel psalmos, vel meditationes de patientiâ, de Dei providentia, P. Binet de consolatione infirmorum; & habeat horologium Passionis, majusculis scriptum, ad lectum, ut si possit singulis horis sese colligat, seque Deo offerat.

Sextò, sententias etiam in promptu habeat aliquot quas ruminet quibus sese consoletur: maximè doloribus crescentibus. **Iob. 1.** *Sicut Domino placuit, ita factum est, sit nomen Domini benedictum.*

Facit

Fiat voluntas tua sicut in celo & in terrâ. Matth. 6.
Perfectius est adversa tolerare patienter, quàm bonis operibus in- Bonavent.
sudare.
Melior est patiens viro forti. Prov. 16.
Hic ure, hic seca, hic nihil mihi parcas, ut in æternum parcas. August.
Oportuit Christum pati, & ita intrare in gloriam suam. Luc. 24.
Peccavi, & verè deliqui, & ut eram dignus non recepi. Job. 37.
Dominus est, quod bonum est in oculus suis, faciat. 1. Reg. 3.
Sicut fuerit voluntas in celo, sic fiat. 1. Mach. 3.
In solus es, Domine, & rectum iudicium tuum. Psal. 118.
Quis mihi det, ut qui cupit affligere me dolore, ipse me conterat, Job. 6.
solvat manum suam, & succidat me!
In omnibus exhibeamus nos sicut Dei ministros in multa patien- 2. Cor. 6.
tia, in tribulationibus, in necessitatibus.
Domine, vim patior, responde pro me. Isaia. 38.
Pater, si possibile est, transeat à me calix iste; verumtamen non Matth. 26.
sicut ego volo, sed sicut tu.
Benedicam Dominum in omni tempore, semper laus ejus in ore meo. Psal. 33.
Miserere mei Domine, quoniam infirmus sum; sana me Domine, Psal. 6.
quoniam conturbata sunt ossa mea: sed tu Domine, usquequo?
Verumtamen Deo subiecta est anima mea; quoniam ab ipso patien- Psal. 61.
tia mea.
 Septimò, ut propius ad mortem te præpares; Primò, de tẽpo-
 ralibus maturè prudenterque dispone, testamentum æquum & Testamentũ
 perspicuum cõcordiæ & non litiũ seminarium conde, atq; in conde.
 eo primò animæ tuæ rationem habe; aliena restitue, trãsmitte
 per manus pauperum, quæ potes in terrâ vivẽtium, ut tibi vive- Eleemosyna
 re & recipi possis in æterna tabernacula, etsi meliùs longè est premitten-
 largiri cum fruiis potes. Niquidem illud est quasi stomacho da.
 pleno quod nõ adlubet eduliũ, aut non potes devorare, amico
 projicere, aut rapiẽda mox ab hoste, potiùs permittere, ut ami-
 ci nobis servẽt, & hoc pro gratiã illis imputare: vel aliena, cum Similia.
 amplius potestati illius, qui verus dominus est, resistere nõ po-
 tes, tãdem illi permittere aut restituere, & quidẽ invito animo.
 Vide an non rem exponat simile hoc. Pia legata, quæ relinqui
 propterea possunt, sunt, legare pauperi, alimẽta Religiosis viris, Legata pia.
 studiosis, dotẽ pauperibus, Ecclesiæ ornamenta & instauratio-
 nẽ, &c. Si eã tibi dignatus fuerit Dominus dare mentem, ut è
 terris excedẽs, hæredem eũ relinquant, benè tecum ageatur; erit Hæredem
 enim sic tibi hæres, & tu illi, ac tu tibi etiã ipsi similiter, si, cũ in IESVM quis
 celo perpetuò laudaturũ Dominum te speres, hic, ubi sapiùs faciat.
 offendisti eum & inhonorasti perituris bonis, laudatorẽ divi-
 nã bonitatis tibi sufficias, & si propugnatorẽ regni ejus, ac ze-
 latorem

*Substituere in
terris qui pro
te Deum
laudat.*

latorem honoris illius, quiq̄ue propaget fidem apud infideles, & apud hæreticos, pro te in terrâ relinquere Dei gratiâ possis, erit unde in aternû gaudeas. Fiet hoc per posteros stirpis tuæ, quos si bonis auges, augere posses & veris bonis, & ad pia aliqua exercitia obligare, sed eleëmofynas, seu menstruam communionem; ut hereditas non sit profana, sed sacra. Vides legari & relinqui posteris amplas hereditates, ut insignia gerant gentilitia, ut nomen: vides institutos sacros Ordines militares, id est possessiones aliquas eo fine nobilitati tributas, ut ad exercitia pietatis invitarentur dulci escâ utilitatis; cur non imitari potes in tuâ familiâ, & emulari, ut sic etiam pietatis studium foveas in posteris? Religiosus quid aget? plurima habet: quærat ille quos convertat ad Dominum, quærat qui loco suo militent Deo, eosq̄ue non tam invitatione, quàm exemplo & oratione. Quem vel quos hoc modo nactus fuerit heredes, ut sic loquar, iuvet quoad fieri potest, in spiritu; efficiatq̄ue ut ipsi eandem probent tibi, & sibi in aliis juvandis industriam.

*Religiosi
officium.*

*Inimicis
legis.*

Rom 13.

*Officiis etiâ
providendû.*

Octavo, legare etiam suadeo suo adversario, atque ita ostendere sese filium Patris sui caelestis, ad quem properat æger, quia plenitudo legis, dilectio est.

Nono, inter temporalia sunt munia quæ gessimus, de quibus videndum, uti & de bonis, ut iis relinquuntur, qui idonei sunt, quibusq̄ue sit ad salutem futurum, non vitiorum aut improbitatis auxilium.

Item liberis.

Decimo, de liberis eorumq̄ue educatione major sit cura, & quoad humanitus licet, provide ut salvi aternum sint.

*Inimicos
concilia.*

Undecimo, animam sincerè per confessionem, etiam generalem si ita videatur confessari o, expurga tempestivè. Si quos habes adversarios, concilia tibi & à tuis etiam veniam pete ideoq̄ue per Canonem sancitum, ut medicus tertio non revertatur ad eum, qui animæ suæ curam despicit.

*Communio
sacra publi
cè petenda.*

Duodecimo, sacram communionem etiam publicè postula, neque videndum quid homines dicant, sed quid animæ tuæ expediat. domus tua ardet, & non vis publicè aquam adferri? corpus ægrum est, nec pudet medicum sapius te visitare: anima ægra est, & veremur, ne accedat medicus & pastor animarû nostrarû, & salus & liberator noster? At dicet te mori. Ad hoc natus es, & vivis. Aliud sapè in Principibus, à quibus salus publica penderet: verum in privatis nonne videtur esse hoc, erubescere Dominum confiteri, quem paulò post optabis, ut te confiteatur coram curiâ suâ, & in die iudicii corâ orbe terrarum?

*Sacra unctio
mature pe
tenda.*

Decimotertio, sacram unctionem postula, dum adhuc vigent sensus, & responde, si potes, ad preces Ecclesiæ: saltè ad singulas

las unctiones contritionem excita; post eam gratias age, & protestationem sequentem tibi legi cura. Observa autem, ut dixi, diligenter occasiones, quas habes promerendi Indulgētiās, ratione sacrorum numismatum, aut congregationis, siue Ordinis cui adscriptus es. Magna certē imprudentia eas negligere; & quas brevi oratione redimere posses, pœnas gravissimas malle experiri. Neque solū ipse Indulgētiās promerearis; sed pete, vel cura peti ab aliquo, ut defuncto mox, ratione numismatum, tibi applicent Indulgētiās. Neque semel confessus omitte occasionem iterum confitendi, non ex scrupulo, sed desiderio placendi Deo, & augendi gratiam. Imò quando copia est confessarij. etiam quotidie confiteri posses, & maximè sub exitum vitæ.

*Indulgētiās
utere.*

*Confessio est
frequentan-
da.*

Decimoquartò observa, si Religiosus es, Primò, obediētiām in omnibus accuratè: gratissimum id Deo sacrificium. Secundò, nunquam querere de ullo; nihil particulare pete, nec ad- mitte, sed paupertatem exerce reculas verò omnes Superiori resigna tempestivè. Tertiò, cave, quo ad pores, ne denuderis; hoc à Domino postula amore castitatis. Quartò, roga eos, qui te visitant, ut pro te officia faciant, quæ præstare nequis: ut sunt, meditari, cantare, salutare Ven. Sacramentum, officia humilia obire. Quintò, quotidie, si potes, confitere, & communica post generalem confessionem & Litanias recita Sanctorum, ut eos vitæ comites & duces habeas. Sextò, pete, ut aliquid pii legant qui accedunt, maximè ex Evangelio, & de beatâ vitâ hoc modo tibi & iis consules, & zelum exercebis. Septimò, à sacerdote, vel Superiore, manè & vesperi pete benedictionem, quemadmodum etiam quoties potio sumenda est.

*Obedientiā
exerce &
paupertatē;*

*Pete qui
suppleant
agrimonia.*

Nota.

Decimoquintò, cura, ut in conspectu tuo sint piæ imagines, maximè crucifixi, & sapè cor eleva in Deum D. Augustinus septem Psalmos pœnitentiales descriptos habebat, & magnâ cū contritione recitabat, dicens: non oportere Christianum sine pœnitentiâ mori. Post hæc, imò citius, excludunt aliqui à se uxorem, & liberos, ut se totos cum Deo jungant, ut sæcularium omnem curam deponant. Quem enim, ait Augu. morbus urget, & pana terret, ad veram vix veniet satisfactionem; maximè, cum filii, quos illicitè dilexit, sint præsentēs; & uxor, & mundus ad se vocet. Admitte verò tum viros verè bonos, qui te ad mortem juvent comparare: committe iis animam tuam, qui non negligunt suam. Sanè laudabile omnino est: immò oportet hos non otiosè adesse, sed dum tempus est mercatus, suaviter actibus virtutum, quoad res patitur, infirmum ditare & confirmare. Sanctos fingere potes lecto ad stare, imprimis.

*Pœnitentiā
age cum B.
Augustino.*

*Secularia
dimitte.*

*August. de
pœn. dist. 7.*

c. Nullus.

*Qui ad vo-
candi.*

*Pete ab iis
ut præcant
in actibus
virtutum.*

Nota. B. Virginem solatium nostrum: & observa diligenter, piamq; consuetudinem, dū sanus es, induc, quotidie dum incumbis, sic Sanctos quasi presentes compellandi, & iis te commendandi.

Sancti circa lectum statuendi. Decimosextò, provide, ut aliquis te sæpius aquâ benedictâ adspergat, & tibi pias jaculatorias in aurem pronuntiet, quibus refocilleris; etiam si vitæ signum nō dederis. Sæpè enim ejusmodi rebus infirmi valdè recreatur, etiam si id significare nequeat. Exercendi verò potissimum actus fidei, spei, & maximè charitatis & contritionis: ideoque Symbolum Apostolorum cōvenit recitare, & pias aspirationes & suspiria ad Deum, maximè ex Psalmis collecta, quæ amorem in Deum, fiduciam & contritionem spirent, vel similes affectus: ut pote, *Credo, Domine, in te spero & diligo te ex toto corde meo, ex totâ animâ meâ, ex totâ mente meâ, ex totis viribus meis. O utinam te nunquam offendiissem! ex te enim & in te & pro te sunt omnia.*

Jaculatorias tibi curâ inclamari.

Matth. 5. Contritionis usus. Nota, utile esse, dum quis sanus est, quotidie dum incumbit, imaginari crucifixum ante se, & deo seculari Primò, pedes cum Magdalena, ex amarissima & amorosa contritione; Secundò, genua, quæ pro me flexit Rex regum in incarnatione & passione, & fidei actum exercere; Tertio, manus, quas aperuit, & implevit nos benedictione, ac spem erigere, Quarto, cor seu latus, & amoris actus elicere toto corde, & projicere se in manus ejus, cum plenâ resignatione; vota que, si Religiosus es, renovare. Nota diligenter, quia hoc, etiam si alia desint, solum ad salutem sufficit.

Exercitium pium deo seculari Christi vulnera. Præterea, adverte valdè expedire quotidie dum incumbis, pacisci cum Domino, & protestari ut omnes respiraciones sint & amoris aspirationes, & tui oblationes, fiant in unione omnium meritorum Christi Domini; uti & petitiones eorum quæ ad salutem necessaria, & gratiarum actiones pro innumeris beneficiis, ut sic in viâ incipias, quod perpetuò factururus es in patriâ. Deniq; cum venerit tempus, propter quod omne datum est, vnde pendeat aternitas, studeat unire se Deo infirmus. & ad hoc, crucifixum stringat, si potest, animo & brachiis, & candelam alterâ manu teneat, & corde dicat: *Diligo te IESU, toto corde meo, in eo que actu perseveret, in finem & in aeternum, Amen.* Sæpè autem repetat, *Iesus Maria*, ut indulgentiam obtineat.

Protestatio pia.

Hora mortis.

De tentationibus in morbo occurrere solitis & remedijs.

Tentatio contra fidem, Marc. 9. Prima est fidei: quæ contemnenda, nulla que argumenta admittenda, sed ad Deum oculi attollendi, dicendo magno eum amore: *Credo Domine, adjuva incredulitatem meam. Credo quod* *Ecclesia*

Ecclesia credit, nihil præterea age, sed contemne. Secunda, desperationis, sed confessione factâ sincerè, & contritione excitatâ, nihil est quòd anxii simus; plures pro nobis quàm cõtra nos, & cum impossibile sit hominem præterita omnia in memoriâ revocare, præsentis circumstantias omnes ob distractiones atque ignorantias attendere; futura verò minimè providere queat, disce hoc unum requiri, ut bonâ fide, & sincerè quæ salutis sunt agas, & cætera divinæ bonitati cõmitte. Supervacua anxietas nunquam prodest; tum quia magis perturbat, minufque fuit ea quæ salutis considerare; tum quia Dei justitiæ fieri factis a nobis non potest unquam, sed confidere bonitati ejus oportet; tum denique quòd postquam omnia fecerimus, æquè inutiles scribi simus, idque solum habituri, oportere nos in bonâ fide, & morali diligentia acquiescere, Secundò, cogita Angelum Custodem, sanctos Patronos quasi adstantes, ante omnes B. Virginem solatium nostrum, certoque loco, sicut lectulum Salomonis septuaginta fortes ambiunt, eosque invoca; Tertio, vel maximè Dominum præsentem, & sæpè ejusmodi jaculatoriis utere, quæ fiduciam provocent: ut sunt,

*Anxietas
inutilis.*

*Scrupulos
contemne.*

In te Domine speravi, non confundar in aeternum.

Etiamsi occideris me, Domine JESU, in te sperabo.

Psal. 30.

Recordare, Domine, quanto precio emeris me, tuus ego sum, salvum me fac.

O IESU, spes mea & refugium, susceptor meus & liberator meus, etiamsi consistant adversum me castra, non timebit cor meum: si consurgat adversum me praelium, in hoc ego sperabo.

Psal. 26.

Mihi autem adharere Deo bonum est, ponere in Domino Deo spem meam.

Psal. 71.

In te confirmatus sum ex utero, de ventre matris meae: tu es protector meus.

Psal. 26.

Alia est tentatio præsumptionum & illusionum, quibus responde cum Propheta: *Ego autem mendicus sum & pauper* (quasi dicat, Nō sum ex iis quibus ista debentur) *Dominus sollicitus est mei; videbo Dominum in terrâ viventium, & id sufficit mihi.* Præsumptio verò, si cogites, quòd nesciat homo, amore an odio dignus sit, Dei gratiâ reprimi potest. Deus bone, cum justitiæ nostræ sint ut pannus menstruaræ, cum de peccato propitiato jubeamur à Spiritu sancto non esse sine metu, cum agatur de æternitate, cū nihil ex nobis quasi ex nobis possimus, ac proinde quasi furtum & rapina sit, sibi præfidere; quis jam jam ad judicem trahendus, peculatus aut majestatis læsæ crimine se obstringet, & Dei judicis sui gloriam rapiet sibi, de quâ dixit, *Gloriam meam alteri non dabo; dic igitur cum Propheta:*

*Tentatio
præsumptio-
nis.*

Psal. 39.

*Eccli. 5.
Remedium
illius.*

Non

- Pfal. 113. Non nobis, Domine non nobis, sed nomini tuo da gloriam.
Omnia in nobis operatus es, Domine
- Luc. 17. Cum omnia feceritis, dicit e Quia serui inutiles sumus.
- Pfal. 8. Domine, quid est homo, quod memor es ejus, & filius hominis, quia reputas eum?

Vtile amplecti Christum Dominum, stringere illum amorosis amplexibus, & sic in manus ejus commendare spiritum suum.

Exercitium seu protestatio moribundi crebro usurpanda utilis etiam in comunione.

- Pfal. 119. O Pater misericordissima, Deus meus ecce ego creatura tua, redempta sanguine unigeniti filij tui ad te venio creatorem meum, ob quem creatus sum, ob quem vixi & vivo, propter quem & in quo mori cupio: venio ad te ad quem milites suspiravi: ad te veni, quies mea, spes mea, amor meus & desiderium oculorum meorum. He: mihi quia incolatus meus prolongatus fuit, multum incolatus fuit anima mea! Utinam cum Apostolo dicere possem: Bonum certamen certavi, cursum consummavi, in reliquo reposita est mihi corona justitiae quam reddes mihi juste iudex. O pater misericordiarum, quamvis sim minimus discipulorum tuorum, & indignus vocari filius; venio tamen magna cum fiducia & me projicio in amplexus & brachia suavissima providentiae & misericordiae tuae, & quantum possum deleo quod te alienando dereliquerim fontem aquae viva, à te recesserim vita mea, cui oblitus fuerim, qui omni momento quasi omnium oblitus esses, numquam oblitus es mei. O utinam nunquam te offendissem. Deus meus, Deus cordis mei, & omnia! Suscipe hoc ab intimo cordis mei ardens votum, ac desiderium meum; dum tempus est miserendi, respice ad illud, & miserere mei. Scis enim, Domine, ut spero, quia amo te plus quam me & super omnia, quae sunt, & esse possunt. Scio cui credidi; scio quia potens es depositum cordis mei servare, scio quia cor contritum & humiliatum non despicias, neque umquam projicies me: paratum enim cor meum Deo, paratum cor meum, facere voluntatem tuam. Etiam scio quod diligentem te diligis, & ad eum venies, & accipies ad te ipsum. O felix hora! quando liberaber de corpore mortis hujus? quando veniam ad te, quando venies, & consolaberis me?
2. Tim. 1. Priusquam autem abeam, & amplius non ero, cupio divina bonitatis tuae in haec lacrymarum valle toto corde incipere offerre sacrificium laudis, ut deinde ostendas mihi salutare tuum. Gratias igitur ago tibi infinitas, quod ab aeterno dignatus fueris de me amanter cogitare,

Gratiarum actio.

gitare, & in tempore creare ad imaginem tuam; & quando venit plenitudo temporis, redimere me sanguine unigeniti filii tui, toties mihi parcere, & de tenebris peccati toties me revocare in admirabile lumen tuum. Quid verò o Domine IESU, pro laboriosa vitâ & acerbissimâ morte tuâ, & quod toties me pascere dignatus es corpore & sanguine tuo; quid tibi inquam retribuam sponse & delicia anime mee: abyssus nihili mei & miseriarum mearum invocat abyssum bonitatis & immensa caritatis tuae, in voce quinque cataractarum. & vulnorum tuorum: in his enim tota spes, & fiducia mea: propter hæc, & oceanum misericordiarum tuarum, etiamsi occideris me, in te sperabo, & scio, o caritas immensa, Deus meus non confundes faciem meam, sed adoro ad templum sanctum tuum, & confitebor nomini tuo.

Speciæ actus.

Quis mihi tribuat, ut cum omni affectu celestis curia, omnium Angelorum, & Sanctorum, & sanctissima Matris tuae te pro hoc ardentissime amplecti possem, ut omnium earum, & omnium creaturarum vocibus te laudem atque glorificem? Accipe, Domine, cor meum in holocaustum, quod jam totum tibi præsto: oculos meos, ut te solum videant, & in te omnia; aures meas, ut non audiant vocem alieni; linguam meam, & labia mea, ut cantent tibi, gloria mea; manus meas, ut amplectantur te; pedes meos, ut gradiar ad te: omnia denique membra & ossa mea dicant: Domine, quis similis tibi? Benedicat anima mea Domino, & omnia quæ intra me sunt nomini sancto ejus: benedic anima mea Domino, & noli oblivisci omnes retributiones ejus. Abnego omnia terrena hæc, quia in te uno omnia habeo, abnego me, quia tuus sum ego, & vivo ego jam non ego; vivis autem in me Christe IESU, & diligo te ex toto corde meo, ex totâ animâ meâ, ex totâ mente meâ, ex totis viribus meis. Pene ergo me juxta te, & cujusvis manus pugnet contra me: & si fortè contingeret vi morbi, aut hostis fallaciâ, aliena ab his me cogitare, vel loqui, ea revoco & abrenuntio, & cõtestor corâ te, Deus meus, & te, o Beatissima mater mea, & virgo Maria, & vobis, Angeli mei, quia in fide Romanâ Catholicâ vivere volo & mori: & in Deo ac Domine meo solo confido & meritis ejus, & amo illû super omnia toto corde, totâ animâ meâ, & usque ad extremum spiritum, amare volo. Quidquid contra hæc tam sanctæ, tantâque voluntate concepta mihi hostis suggererit, nullû cupio esse in tribunali tuo, o Deus, atque omnino abominor, execror, & abjuro, hocque testamentum in die judicii solum volo validum esse, quod paratus sum sanguine meo signare pro quo, & pro te, o Deus meus, millies mori opto, ut tibi vivam, cui omnia vivunt; tibi moriar, dulcissimo IESU, qui amore mei dignatus es mori.

Charitatis actus.

Oblatio sui.

Abnegatio sui.

Protestatio

Sententia, quibus fidei, spei & charitatis actus exercere potest infirmus, & sanus.

FIDEI ET FIDVCIÆ ACTVS.

- Iob. 19. Scio enim quod Redemptor meus vivit, & in novissimo die de terra surrecturus sum. Et rursum circumdabor pelle meâ, & in carne meâ videbo Deum meum; quem visurus sum ego ipse, & oculi mei conspiciuntur sum, & non alius: reposita est hæc spes mea in sinu meo, & addo huic & sequentibus: O utinam te nunquam offendissem!
- Marci 9. Credo tibi Domine, & in te spero, & toto corde te diligo.
- Isaia 54. Noli timere quia non confundaris, neque erubescas, non enim te pudebit, quia confusionis adolescentia tua oblivisceris, & opprobrij viduitatû tuarum non recordaberis amplius.
- Ierem. 29. Ego scio cogitationes, quas ego cogito super vos, ait Dominus, cogitationes pacis, & non afflictionis: ut dem vobis finem & patientiam, & invocabitis me, & ibitis: & orabitis me, & ego exaudiam vos: quarecitis me, & invenietis.
- Ezech. 33. Vivo ego, dicit Dominus, nolo mortem impij, sed ut convertatur impius à viâ suâ, & vivat.
- Ioan. 3. Sic Deus dilexit mundum ut filium suum unigenitum daret, ut omnis qui credit in illum non pereat, sed habeat vitam æternam.
- Isaia 50. Iuxta est qui justificat me, quis contradicet mihi? stemus simul, quis est adversarius meus: accedat ad me Ecce Dominus Deus meus, auxiliator meus, qui est quis condemnet me?
- Ioan. 5. Qui credit in filium habet vitam æternam: qui autem incredulus est filio, non videbit vitam, sed ira Dei manet super eum.

ACTVS SPEI.

- Sap. 3. Iustorum anima in manu Dei sunt, & non tanget eos tormentum mortis.
- Ioan. 11. Ego sum resurrectio & vita: qui credit in me, etiam si mortuus fuerit, vivet: & omnis qui vivit & credit in me, non morietur in æternum.
- Isaia 35. Consortiate manus dissolutas, & genua debilia roborate. Dicitis pusillanimitis; Consortiamini, & nolite timere.
- Rom. 5. Vbi abundavit delictum, superabundavit & gratia.
4. Reg. 6. Noli timere; plures enim nobiscum sunt, quam cum illis.
- Psal. 90. Clamavit ad me & ego exaudiam eum: cum ipso sum in tribulatione, eripiam eum, & glorificabo eum.
- Ibid. Quoniam Angelus suis mandavit de te, ut custodiant te in omnibus viis tuis.
- Psal. 122. Et si ambulavero in medio umbrae mortis, non timebo mala, quoniam tu mecum es.

In vobis

- Invoca me in die tribulationis: eruam te, & honorificabis me Psal. 49.
 Ecce oculi Domini super metuentes eum, & in eis qui sperant Psal. 32.
 super misericordia ejus, ut eruat à morte animas eorum
 Iuxta est Dominus his, qui tribulato sunt corde, & humilis spiritu Psal. 33.
 salvabit.
 Multa tribulationes iustorum, & de omnibus his liberabit eos Ibidem.
 Dominus.
 In Deo salutare meum, & gloria mea: Deus auxiliij mei, & spes Psalm. 61.
 mea in Deo est.
 Respiciat filij nationes hominum, & scitote quoniam nullus spera. Eccli. 2.
 vit in Domino. & confusus est.
 Noli timere, ego sum primus & novissimus, & virus, & fui mor- Apoc. 1.
 tuus. Esto fidelis usque ad mortem, & dabo tibi coronam vitæ.
 Non eritis vos qui dimicabitis, sed tantummodo cõfidenter stete, 2. Par. 10.
 & videbitis auxilium Dei super vos: credite in Domino Deo vestro,
 & securi eritis.

ACTVS CHARITATIS.

- Quid enim mihi est in celo, & à te quid volui super terram? de- Psalm. 72.
 fecit caro mea, & cor meum: Deus cordis mei, & pars mea Deus in
 æternum.
 Clamavi ad te, Domine, dixi, Tu es spes mea, portio mea in terrâ Psal. 141.
 viventium.
 Pars mea Dominus, dixit anima mea, propterea expectabo eum. Thren. 3.
 Bonus est Dominus sperantibus in eum, anima quærenti illum.
 Transibo in locũ tabernaculi admirabilis usque ad domum Dei, Psal. 41.
 In voce exultationis & confessionis sonus epulantis. Quare tristis es
 anima mea, & quare conturbas me? Spera in Deo, quoniam adhuc
 confitebor illi; salutare vultus mei, & Deus meus.
 Convertere anima mea in requiem tuam; quia Dominus benefecit Psal. 114.
 tibi, quia eripuit animam meam de morte, oculos meos à lacrymis,
 pedes meos à lapsu. Placebo Domino in regione vivorum.
 Non moriar, sed vivam, & narrabo opera Domini: Psal. 117.
 Sive vivimus, Domino vivimus: sive morimur, Domino morimur, Rom. 14.
 sive ergo vivimus, sive morimur, Domini sumus.
 Salvatorem expectamus Dominum nostrum JESUM Christum, qui Phil. 5.
 reformabit corpus humilitatis nostræ, configuratum corpori claritatis
 suæ.
 Ecce Deus salvator meus, fiducialiter agam, & non timebo: quia Isaia. 12.
 fortitudo mea, & laus mea Dominus, & factus est mihi in salu-
 tem.
 Ecce ego vobiscum sum omnibus diebus, usque ad consummationem Matth. 28.
 sæculi,

Ecce

- Exod. 23. *Ecce ego mittam Angelum meum, qui precedat te, & custodiat in via, & introducat in locum quem p[ro]uideri tibi.*
- Psal. 41. *Quemadmodum desiderat cervus ad fontes aquarum: ita desiderat anima mea ad te Deus.*
- Apoc. 21. *Absterget Deus omnem lacrymam ab oculis eorum, & mors ultra non erit, neque luctus, neque clamor, neque dolor erit ultra, quia prima abierunt.*
- Psal. 30. *Quam magna multitudo dulcedinis tua, Domine quam abscondisti timentibus te!*
- Psal. 83. *Quam dilecta tabernacula tua, Domine virtutum! Concupiscit & deficit anima mea in atria Domini.
Cor meum & caro mea, exultaverunt in Deum virum. Beati qui habitant in domo tua, Domine, in secula seculorum laudabunt te, Beatus vir, cuius est auxilium abs te, ascensiones in corde suo disposuit, in valle lacrymarum, in loco quem posuit*
- Sap. 12. *Quam bonus & suavis est, Domine spiritus tuus!*
- Sap. 11. *Diligis omnia que sunt, & nihil odisti eorum que fecisti: pariter autem omnibus, quoniam tua sunt Domine qui amas animas.*
- Matth. 11. *Venite ad me omnes qui laboratis, & onerati estis, & ego reficiam vos.*
- Ioan. 3. *Sic Deus dilexit mundum, ut filium suum unigenitum daret.*
- Ierem. 31. *In charitate perpetua dilexi te, attraxi te miserans.*
- Abacuc. 3. *Ego autem in Domino gaudebo, & exultabo in Deo Jesu meo Dominus Deus fortitudo mea & ponet pedes meos quasi cervorum, & super excelsa mea deducet me victor in psalmis canentem.*
- Gal. 2. *Vivo ego jam non ego: vivo vero in me Christus. Quod autem vivo in carne, in fide vivo filij Dei, qui dilexit me, & tradidit semetipsum pro me.*

CAPVT XXVII.

Contemplatio de Vita aeterna, sine ac termino vite nostrae.

PRÆLVDIVM I. Contemplare cælum apertum, ut supra in imagine de aeternitate vel gaudio virtutis expressum habes.

II. Roga Dominum, ut viam tuam sic dirigat, ut ad vitam pervenire possis ac creationis tuæ terminum, & illum aeternum amare.

PVNCTVM I. Considera cælum apertum, & in terrâ
fructus